

ULS 458 - ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI
(Bahar 2021)

DERSİN ÖĞRETİM ELEMANI:

Dr. Öğr. Üyesi Nuri Yeşilyurt
nyesilyurt@ankara.edu.tr
SBF Spor Salonu, No: 136

DERSİN GÜNÜ, SAATİ VE YERİ:

Salı, 14:30-17:20, Sanal Derslik

AÇIK DERS MALZEMELERİ ADRESİ:

<https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?id=2627>

DERSİN AMACI VE KAPSAMI:

Bu ders, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'deki düşünce kuruluşlarında disiplinler arası bir araştırma alanı olarak gelişmiş olup, 1970'lerden itibaren Uluslararası ilişkilerin bir alt disiplini haline dönüşen güvenlik çalışmaları alanını öğrencilere tanıtmayı amaçlamaktadır. Başlarda "Stratejik Çalışmalar" ve "Ulusal Güvenlik Çalışmaları" şeklinde adlandırılıp, realizmin etkisi altında olan söz konusu araştırma alanı, zamanla kuramsal bir derinleşme ve tematik bir genişleme yaşamış, 1980'lerden itibaren de "Uluslararası Güvenlik Çalışmaları" veya kısaca "Güvenlik Çalışmaları" adıyla anılmaya başlamıştır.

Ders kapsamında ilk olarak, güvenlik çalışmaları alanının gelişimi, temel kavram ve kuramları ele alınacak, daha sonra güvenlik siyaseti ve kurumlarındaki belli başlı dönüşümlerle, güncel uluslararası güvenlik temaları incelenecektir. Ders sonunda, öğrencilerin güvenlik çalışmaları alanındaki belli başlı kavram, yaklaşım ve tartışmalara, güvenlik siyasetindeki dönüşümlere ve güncel uluslararası güvenlik sorunlarına hâkim olması hedeflenmektedir.

YÖNTEM VE DEĞERLENDİRME:

Ders, öğretim elemanı tarafından sunum slaytları yardımıyla sözlü olarak anlatılacak, soru-cevap ve tartışmalarla zenginleştirilecektir. Dersten geçme notu, vize (%30) ve final (%80) ödevleri sonucunda belirlenecektir. Öğrenciler ödevlerde ilgili okumalardan, öğretim elemanınca hazırlanan sunum slaytlarından ve derste anlatılanlardan sorumlu olacaklardır.

DERS PLANI VE OKUMA LİSTESİ:

Soğuk Savaş ve Güvenlik Çalışmalarının Gelişimi

Güvenlik Kavramı, Stratejik Çalışmalar, Realist ve Liberal Yaklaşımlar, Barış ve Çatışma Çalışmaları

- Ole Weaver ve Barry Buzan, "Teoriye Dönüş Sonrası, Güvenlik Çalışmalarının Geçmişi, Bugünü ve Geleceği," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, der. Allan Collins, çev. Nasuh Uslu, Ankara, Uİ Kütüphanesi, 2017, s. 393-410.
- Mustafa Aydın ve Ahmet Haluk Atalay, der., *Strateji ve Güvenlik*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2012, s. 60-77.
- Edward Smith, "The Traditional Routes to Security: Realism and Liberalism," *International Security Studies: Theory and Practice*, der. Peter Hough et al., London, Routledge, 2015, ss. 12-30.
- Paul Rogers, "Barış Çalışmaları," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s. 54-66.

Soğuk Savaş Sonrasında Güvenliğe Eleştirel Yaklaşımlar

Avrupa Güvenlik Ekolleri (Kopenhag, Aberystwyth, Paris), İnsan Güvenliği Yaklaşımı, Üçüncü Dünyacı, Postkolonyal ve Postapısalcı Eleştiriler

- David Mutimer, "Eleştirel Güvenlik Çalışmaları: Ayrılıkçı Tarih," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s.67-86.
- Ralf Emmers, "Güvenikleştirme," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s. 131-144.
- Özlem Kaygusuz, "Devlet İnşası ve Küresel Güneyde Güvenlik: Güçlü Devlet Arayışının Kuramsal ve Siyasal Açmazları", *Uluslararası Hukuk ve Politika*, Cilt: 10/39 (2014), s. 27-61.
- Pauline Kerr, "İnsani Güvenlik," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s. 104-116.

Savaşlar ve Orduların Dönüşümü

Konvansiyonel ve Düzensiz Savaşlar, Terörizm, Yeni Savaşlar, Özel Askerî Şirketler, Güvenlik Sektörü Reformu

- Herfried Münkler, *Yeni Savaşlar*, çev. Zehra Aksu Yilmazer, İstanbul, İletişim, 2010, ss. 17-57, 125-188.
- Evren Balta Paker, *Küresel Güvenlik Kompleksi: Uluslararası Siyaset ve Güvenlik*, Ankara, İletişim Yayınları, 2012, s. 17-72, 121-165.
- Aslı Çalkıvık, "Soğuk Savaş Sonrası Güvenlik Siyaseti," *Küresel Siyasete Giriş*, der. Evren Balta, İstanbul, İletişim, 2014, s. 281-301.
- Heiner Hanggi ve Fred Tanner, *Promoting Security Sector Governance in the EU's Neighbourhood*, Paris, Institute for Security Studies, Chaillot Paper, No: 80 (Temmuz 2005), s. 11-26.

Güncel Uluslararası Güvenlik Sorunları

Kitle İmha Silahları, Siber Güvenlik, Uluslararası Silah Ticareti, Sınırşan Organize Suçlar

- James J. Wirtz, "Kitle İmha Silahları," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s. 256-272.
- Myriam Dull Caverty, "Siber Güvenlik," *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, s. 362-378.
- Bruce Pilbeam, "The International Arms Trade in Conventional Weapons," *International Security Studies: Theory and Practice*, s. 133-149.
- Phil Williams, "Transnational Organized Crime," *Security Studies: An Introduction*, der. Paul Williams, Oxon, Routledge, 2013, s. 503-519.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

- Baylis, John, James J. Wirtz ve Colin S. Gray, der., *Strategy in Contemporary World*, Oxford, Oxford University Press, 2018.
- Buzan, Barry ve Lene Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, Cambridge, Cambridge University Press, 2013.
- Cavelty, Myriam Dunn ve Victor Mauer, der., *The Routledge Handbook of Security Studies*, Oxon, Routledge, 2010.
- Collins, Alan, der., *Contemporary Security Studies*, Oxford, Oxford University Press, 2019.
- Hough, Peter *et al.*, *International Security Studies: Theory and Practice*, London, Routledge, 2015.
- Kaldor, Mary and Iavor Rangelov, der., *The Handbook of Global Security Policy*, West Sussex, Wiley Blackwell, 2014.
- Williams, Paul and Matt McDonald, der., *Security Studies: An Introduction*, London, Routledge, 2018.